

Холи С
Фури-о
Диидам

Ғазаллар

Ғафур Фулом номидаги
Адабиёт ва санъат нашриёти
Тошкент—1978

**Уз
Х 72**

Холис

Нури дийдам.—Т.: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1978
С. 64б.

Каттакўрғонлик кекса ғазалхон шоир Холис (Шароф Қобулов) ўзининг «Ошиқлар қўшиғи» «Туҳфа» номли шеърий мажмуалари билан китобхонларга таниш.

Бу йил Холис 75 баҳорни кўрди, мазкур тўпламга кирган ғазалларида гўзал днёrimiz, баҳт ва муҳаббат, севги ва садоқат, чин инсонийлик тараниум этилади.

**Холис. Свет моих глаз.
Стихи.**

Уз 2

$$\begin{array}{r} 70403 - 254 \\ 352 \ (06) - 78 \\ \hline \end{array} \quad P-78$$

© Faфур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти, 1978 й.

ШАҲАР БОҒИ

Қаттақўрғон марказида истироҳат боғимиз,
Сайр этиб гаштини сургай ёри дўст ўртоғимиз.

Бу гўзал боғни дегайсиз ўлкамизнинг жаннати,
Шоду хуррамликда ҳамдам лаҳзаю ҳар чоғимиз.

Яшиабон кўзни қамаштиргай муаттар гулшани,
Ибрат олгайлар кўриб аҳли шаҳар, қишлоғимиз.

Боғ ичинда кексаю ёшлар учун чойхоналар,
Қалбимиз тўлган қувончга дилда йўқдир доғимиз.

Бу яқин қишлоқ, шаҳарда бунга течг тимсоли йўқ,
Ўзгаларга нисбатан вазмин эрур салмоғимиз.

Боқсангиз гавжум сайлдай эртадан то нисби шаб,
Дилга илҳом бахш этар Холис келиб кўрмоғимиз.

ОСОН ҚИЛУР

Ҳазрати инсон ҳар ишни мушкулин осон қилур,
Ёки қасд этса агар у төгни ҳам талқон қилур.

Одамизод қўли гулдир, қақраган чўлга боқинг,
Сувни жисми ичра қону пахтасидан жон қилур.

Пахта ҳалқим ифтихори юздаги пардозидур
Бўйнига олтин чигитни шодалаб маржон қилур.

Ҳар йили деҳқон қадар олтин чигит ер кўксига,
Ҳар баҳор гуллар очилса кузда бу хандон қилур.

Бир ёқадан бош кўтариб, мақсадни бир жойга қўйиб,
Гумбази осмон каби деҳқонларим хирмон қилур.

Бу каби мамнунчилик йўқ Холисо ер юзида
Партиям тузган бу давронда элим жавлон қилур.

ЎСМА ҚЕТИБ ҚОШ ҚОЛАР

Сувга боқиб ибрат ол, лойқа кетиб тош қолар,
Халқ ичида бор мақол—ўсма кетиб қош қолар.

Жаҳоннинг бори ичра кайфу сафосин суруб,
Гулшану бўстонидан кекса кетиб ёш қолар.

Саёҳату сафарда бошингга тушса мушкул
Тил учида дўст кетиб ҳақиқий йўлдош қолар.

Илму ҳунарга ҳар ким бермаса эътиборин
Турмуши мушкуллашиб ўзини қийнаш қолар.

Ўз асарини Холис халқига еткирмаса
Меҳнати зое бўлиб афсус ила ғаш қолар.

ЯХШИ СЎЗ

Яхши сўз бирлан ғанимлар ошнога айланур,
Бўлса бадният агар жуш муддаога айланур.

Бу жаҳонда барча миллат иттифоқин бирлиги,
Меҳри ортиб элда хешу ақрабога айланур.

Норасоларга адаб йўлини уқтиранг агар,
Бора-бора тан бериб ақли расога айланур.

Кун ботиб бўлгач қоронғу ғам чекиб бўлма малул,
Сабр қилганлар туни нури зиёга айланур.

Холисо, бўлса вафодор аҳлидан дўстинг сани,
Ассалому эҳтироминг марҳабога айланур.

ДУСТЛИК РАМЗИ

Дўсту сирдошим бу кун, хурсандлигим изҳор этай,
Мен бу миннатдорлигимни бир эмас, минг бор этай.

Кўкка сиғмасдин қувончим ҳосили матлубима,
Наъра тортиб кўча-кўйда ҳар кима ошкор этай.

Қим ётур ғафлатда билмай, бу мени дилшодлигим,
Воқифи асрор этишга уйқудан бедор этай.

Бўлса ул корхона ичра сизга ҳамкору рафиқ,
Жумласин ҳурмат билан бошим узра бардор этай.

Учмагай дил сафҳаси узра ёзилган неклик,
Илтифотингиз батафсил назм ила ахбор этай.

Холисо, сидқан дуойи хайр этарман тоабад,
Бахту иқболу умр давлат қушини ёр этай.

БАҒИШЛОВ

Муборак қаҳрамон Бектош Раҳимий элга раҳбарсиз,
Яна Ленин нишонингиз билан баҳтли музafferсиз.

Самарқанд аҳлини қойил қилурсиз камтаринликда
Такаббурдан ҳазар айлаб қари ёшга баробарсиз.

Раҳмидиллик билан ҳар доим эл бошин силаб тинглаб
Фаровонлик йўлин уқтиргувчи доно суханварсиз.

Қаерда бўлсангиз гўёки гўлшан яшнатиб ўлкам
Зарафшон водисин оро беришда мисли заргарсиз.

Буюк ишларни ташкил айлабон ботир юрак бирлан
Уларга раҳнамоликлар қилиш пайти диловарсиз.

Самарқанд, Хоразм ҳам Андижон халқин қилиб
хушнуд
Кўнгил ўйин мунааввар айлаган бир нури анварсиз.

Таваллуд топдингиз Оқтошга тобе ошиён ичра
Ичиб Наҳрипай зулолидан бу Холис элга сарварсиз.

НУРИ ДИЙДАМ

Нури дийдам қувватим дардима дармоним болам
Васф аъмолингни иншо этгали сурдим қалам.

Сол қулоғингни насиҳат айлайин уқдиргани
Жон фидо қилсанг, Ватан рад қилгуси жабру ситам.

Интизом ахлоқу тартиблар йўлидан чиқмасанг,
Иzzату обрўли бўлгайсан эл ичра муҳтарам.

Доимий бўлсин сани ҳамсуҳбатинг доно эли
Таъсиротидан ҳушу ақлинг бўлур чўқ мунтазам.

Шону шуҳратлар топарсан эл аро ҳаддин фузун
Дил уйи ичра агар турли илмлар бўлса жам.

Эл—Ватаннинг хизматида кўрсатиб Холислигинг
Тартиб айлаб элни олдига тушиб қўйгин қадам.

АРЗИГАЙ

Ота-онанг жисми ичра жони бўлсанг арзигай,
Тан аро бўлган томирин қони бўлсанг арзигай.

Вояга еткурдилар бир парча эт ярғоқ эдинг,
Сен ишончин комили имони бўлсанг арзигай.

Туну кун заҳмат чекиб жисмин заиф этмиш улар,
Дардига малҳам бўлиб дармони бўлсанг арзигай.

Айлабон мамнун ҳаётин турли неъматлар билан,
Мулки дилда боғ ила бўстони бўлсанг арзигай.

Хизматинг эвазига олгач уларнинг олқишин
Эл аро ибрат учун достони бўлсанг арзигай.

Кексайиб қолгач анга қилса ҳужум беморлик
Холисо, хавфу хатар қалқони бўлсанг арзигай.

ТАНИЛГАЙ

Меҳнаткаш аҳли элга меҳнат билан танилгай
Халқ ичида баланд руҳ ҳиммат билан танилгай.

Ватанни иштиёқи ҳар ким дилида бўлса
Чексиз садоқат ила хизмат билан танилгай.

Баҳору ёзу кузда техникасин шай қилиб.
Олға суринда ишни суръат билан танилгай.

Кимда бўлур шижаот меҳнат қилур итоат,
Маҳоратин орттириб журъат билан танилгай.

Зангори кемамизни ишлата билса ҳар ким,
Донг таратиб жаҳонга шуҳрат билан танилгай.

Ҳар онда устин турар ҳақиқат аҳли дўстлар,
Ким қилса ишни Холис ибрат билан танилгай,

ДУО ДУРДАН УЛУФ

Мартабанг ошгай онангни доимо шод айласанг,
Ҳар нафас кўнглини овлаб ғамдин озод айласанг.

Ранжитиб қўйсанг мабодо баъзи хулқ-автор ила,
Кечмагай қилган гуноҳинг доду фарёд айласанг.

Она меҳрин кўрмаган ғафлатли кўзлар очилур,
Гарди пойидан кўзининг сурма бунёд айласанг.

Эл сенга лаънат ўқир нафрат кўзи бирлан боқиб,
Оқ сут эмдирган онанг шаънига иснод айласанг.

Ҳурматин қилгин садоқат бирла топгайсан камол,
Кексайиб қолган кўнгил мулкини обод айласанг.

Онанинг ҳар бир дуоси Холисо дурдан улув,
Ситтҳи дил олқишлигайлар, сен уни ёд айласанг.

Овқатинг бўлмас ширин туз бўлмаса,
Мевалар бўлмас тўкин куз бўлмаса.

Яшнамайди парвариш қилган билан
Ҳар гиёҳ остида илдиз бўлмаса.

Кенг фазога боқсангиз тун кечалар,
Дилни зиқ айлайди юлдуз бўлмаса.

Тотлидур дунёда фарзандлик ҳаёт,
Яйрамас кўнгил ўғил-қиз бўлмаса.

Улфатинг бўлса соқов йўқ лаззати
Ҳар жиҳатдан кулгилик сўз бўлмаса.

Базми жамшидга йигилса анжуман
Қайфи йўқ бир қоши қундуз бўлмаса.

Баъзиларни чорласангиз қўй сўйиб
Кўнгли ҳеч тўлмайди юз, юз бўлмаса.

Бермаса хуршид ҳарорат қиши деманг
Қишини ҳеч ким қиши демас, муз бўлмаса.

Холисинг етса пари васлига дер
То кўнгил тўлгунча кундуз бўлмаса.

РАҲНАМОЛАР СУҲБАТИ

Айлагай таъбимни равшан дилраболар суҳбати,
Келтиур завқу сафолар бовафолар суҳбати.

Порлаган жўшқин ҳаётим чеҳрасин обрўлари,
Мехнат аҳлини зийннати ул хушнамолар суҳбати.

Еру дўсту ақрабо, айлар муҳаббат ошкор,
Шоду хуррам дилни қилгай ошнолар суҳбати.

Бўлса маълумоти олий нутқи табъингни очар,
Ҳар сўзи таълим берур аҳли расолар суҳбати.

Ҳамнишин бўлса агар умрига қўшгайлар умр.
Ожизу дилхастага соҳиб даволар суҳбати.

Донмо айлаб насиҳат яхши йўлга бошқарур,
Холисона парваришдур раҳнамолар суҳбати.

ТИНЧЛИК ҲИМОЯЧИЛАРИГА

Эй, жаҳон аҳли яшант тинчликда тинч боғ айлангиз,
Бузса ким тинчликни қаҳр ила дилин доғ айлангиз.

Бўлмаса дунёда душман топгуси дўстлик ривож,
Бўлса ким тинчликсевар албатта ўртоғ айлангиз.

Ҳалқаро сочмоқ низо истар ёвуз ниятли ёв,
Куч йиғиб тинчлик белига ўзни белбоғ айлангиз.

Суқса бош бегоналар фисқу хусуматлар билан.
Сиз бериб яхши жавоб ўқ найза қўндоғ айлангиз.

Сақланиб оламда тинчлик бўлса мангубарқарор,
Шу эрур халқлар муроди кўнглимиз чоғ айлангиз.

Холисо шу истагим, йўқдир урушга тоқатим,
Тинч Ватан атрофига мард кўксингиз тоғ айлангиз.

ШИРИН СҮЗ

Қаломинг раҳнамосидир ширин тил,
Дағал сўзлар давосидир ширин тил.

Ҳақиқат бобининг нодир калити,
Элим ҳожат равосидир ширин тил.

Бошингга тушса гар хавфу хусумат,
Унинг радди балосидир ширин тил.

Бўлур бегоналар дўсту қадрдон,
Унинг тарғиб нидосидир ширин тил.

Очар назму шиорингни чиройин,
Ғазал мулкин жилосидир ширин тил.

Ечар турлик муаммо можарони,
Бу Холис муддаосидир ширин тил.

АРМИЯМ

Ҳур диёримнинг ҳудудига нигоҳбон армиям,
Сақлагай эл тинчлигини мисли қўрғон армиям.

Қўз олайтирмас бирорнинг мулкидан айлаб ҳазар,
Ўз элин мулкини сақлашда қўриқбон армиям.

Ўтса душманлар қуши осмонимиздан ногаҳон,
Соясин ҳатто туширмай қилди гумдон армиям.

Қаҳрамоним шонли Октябрни ғолиб лашкари,
Қудрати тенгсиз жаҳонда марди майдон армиям.

Холисо ҳарбий жасорат бирла бурчин оқлабон,
Элга посбонлик қилишда мисли қалқон армиям.

И М З О

Ҳақиқат ҳужжатига шубҳасиз чексанг раво имзо,
Адолат йўлидан чиқсангчи, бошингга бало имзо.

Агар нафсинг бўлиб ғолиб, тузарсан қалбаки ҳужжат,
Солур албатта, бошингга туганмас можаро имзо.

Ёмон одамни маҳбуслик балосидан қутилтирмоқ
Учун бўлсанг кафил унга қилур кўнглинг қаро имзо.

Рақиблардан бири келтурса ҳужжат қўл қўйиб бер деб,
Суриштирмай қўлинг қўйсанг қилур элдин жудо имзо.

Қабоҳат йўлини ҳақ деб, муҳринг босмағил зинҳор,
Сенга эй, Холисо босган муҳр бергай жазо имзо.

СОҒЛИГИНГ ДАВЛАТИНГ

Ҳар бир инсон давлатидур соғлик,
Кимки нософ ул дилидур доғлик.

Қылса ҳар ким тарбият ўз жисмини,
Боиси шул кўп умр кўрмоғлик.

Тан сиҳатлик, хотиринг ҳам бўлса жам,
Ортдирур ғоятда вақти чоғлик.

Яхши суҳбат қўшгай умрингга умр,
Бўлса маҳкам ёри дўст ўртоғлик.

Зиқ диллик бўлса гар ҳар кимсада
Лозим анга сайр этиб юрмоғлик.

Баъзи ётган хаста дил bemorga,
Қувват ўлгай ҳолини сўрмоғлик.

Ёшлигу соғликни қадрин Холисо,
Сенга қарздур элга уқдиromoғлик.

АДОЛАТ РАМЗИ

Танингни тарбият қилгин қариб қаддинг буқулмасдан,
Тусаб ёшликтини даврини кўзинг ёши тўкилмасдан.

Ватан тупроғида қолсин изинг элдан кечиб кетма,
Садоқат бирла ихлос эт қадрдонлик узилмасдан.

Топар камтар камол деб халқаро машҳур мақоли бор,
Шарафли бўл хато деворига бошинг урилмасдан.

Адолат рамзини тутгил, ҳақиқат йўлидан чиқмай,
Ҳамиша яхшига ёндош ёмонларга қўшилмасдан.

Ҳаётинг даврида халқинг учун бир туҳфа тайёр эт,
Етиб умринг хазони Холисо паймона тўлмасдан.

РАНДАМ

Бергай ёғоч тахтага сайқал жилони рандам
Бахш этибон ҳуснига нури зиёни рандам.

Ҳар бир дағал тахтани ифоқага келтириб
Сифтаю силлиқлатур у баднамони рандам.

Тешаю болта бирла чопганда хаста қилса
Айбига барҳам берур саҳви хатони рандам.

Тахта ёғоч бўлса гар кир ёки афти бадбужур,
Аритгани гардидан топгай давони рандам.

Ёғочда кўзу бутоқ ишлаши бўлса чатоқ
Мушкулин осон қилур Холис бобони рандам.

ХОНАНДАЛАР

Куйлагай шоирни назмидан наво хонандалар,
Тинглаганларни қилур умрин бақо хонандалар.

Анжуман аҳли йигилса базми жамшидлар қуриб
Талқин этгай мадҳини беилтижо хонандалар.

Мунтазир қилмайди суҳбат аҳлинин ҳурмат билан
Хушнуд этгай улфатин айлаб ризо хонандалар.

Олийҳиммат, хуштабиатлик билан хизмат қилур
Мулки дилда ундириб меҳри гиёх хонандалар.

Лойиқи иззат десам арзийди санъат аҳлинин
Чунки ишқ аҳлинин дардига даво хонандалар.

Истироҳат этгучиларга ҳаловат бахш этар
Андалиб янглиғ ўқиб савти наво хонандалар.

Дарди ҳасрат кимда бўлса шоду хуррам айлабон
Аҳли суҳбат кўнглига бергай жило хонандалар.

Назм аро номини пинҳон айладим зийнат учун
Холисона улфату хуш муддао хонандалар.

ЖОНЛИ ГУЛ

Ватан боғини яшнатган гулистон лоласи қизлар,
Йигит гўё чигит бўлса оқ олтин толаси қизлар,

Экин майдонида ёш навқиронлар айтишур ялла,
Уларнинг васлига мафтун севишган воласи қизлар.

Тараннум қилсалар мадҳин наво айлаб муганиилар,
Хуш илҳомлар садосини фифону ноласи қизлар.

Йигит-қизларга ошиқ — қиз унинг ишқида беором,
Муҳаббат ялласин меҳри аро яллоласи қизлар.

Насимидин муаттардир шаҳар қишлоғу водийлар,
Амударё, Зарафшон, Сирларин шалоласи қизлар.

Тили бирлан дили ушлар вафодорликни мустаҳкам,
Тиниқ виждонли Холис Ўзбекистон боласи қизлар.

ИҚКИ ЁШ

Хур ҳаёт бўстонига қўйди қадам бу икки ёш,
Чин муҳаббат ёстиғи узра қўйилди икки бош.

Боқсангиз ҳусни жамоли бир-биридан кам эмас,
Бириси қундуз қошу иккинчиси қайрилма қош.

Васлига етгач нигорин термилиб тўймай кўзи,
Кўзларин кўзга қилур қошини қошига тутош.

Дер эмишлар мен сени севдим санам, севдинг мени,
Иккиси то тонггача баҳс айлабон қилмиш талош.

Тунлари тонгга улангунча қизиб сухбатлари
Лайли мажнунлар каби кўзга кўринмай нону ош.

Ошиқу маъшуқлигин Холисга қилмай ошкор,
Оқибат пинҳон сирини дўстлар ичра қилди фош.

ҮН ЕТТИ ЁШИДА

Мени ақлу ҳушим ҳардам гўзаллар кўзу қошида,
Қилур бегона ақлимдан кулиб ҳар бир қарошида,

Баҳор айёмида гул ифтихор этса чиройига
Гулистонлар хижолатда бўлур ўн етти ёшида.

Хумор кўз, сарви қоматга ярашган зулфи зебоси,
Чиройликлар чиройин давлати ёримни бошида.

Жамоли партавин солса само юлдуzlари ҳайрон,
Қуёшу ой етолмасдан висолини талошида,

Гўзал бўстону водийлар насимидан муаттардур,
Ёзиб сочин туриб вақти саҳар зулфин тарошида.

Савол берган эдим ишқий ҳарорат қайдада бўлгай деб,
Деди Холис, гўзал ёринг жамолини қуёшида.

Ҳ А В А С

Дил қилур бир ҳусни зебо бокамолликни ҳавас,
Ҳам ширин суҳбат ҳатарсиз бемалолликни ҳавас.

Бўлса бир озода гул юз хуш латофатли санам,
Оҳу кўз қундуз қошу ҳам лабда холликни ҳавас,

Ёр васфин назм этарга дурри маржондек териб,
Шеър ёзмоқликда қилдим хуш хаёлликни ҳавас.

Бўлсин ул ахлоқу одобу илмда тенги йўқ
Ваъдага содиқ вафодор бемисолликни ҳавас.

Оразидан кўзга тортсин боқсангиз олтин таноб,
Таъбим истар Холисо хуршид жамолликни ҳавас.

ҚАРАБ БҮЛМАС

Висол осмонида хуршид жамолингга қараб бўлмас,
Магар оғушингга етганда ошиқ ташналаб бўлмас.

Нигоро, севги саҳросинда йиғлаб зору сарсонман,
Мушарраф бўлмоғим васлингга, дилбар беталаб
бўлмас.

Жамолингга бўлиб вола кўзимдан оқизиб жола,
Муҳаббат йўлига тушганда қўнглим беталаб бўлмас.

Табассум айласа гулғунчадек хушиуд қилур зебо,
Агар дил хушламоқни хоҳиш этса дарғазаб бўлмас.

Қўнгилни шишаси синса иложин топмагай ҳеч ким,
Қадоқчилик неча тадбирни қилсанг ҳам ямаб
бўлмас.

Нигоро тийри мужгонинг жароҳат қилди бағримни
Ўзинг раҳм этмасанг Холисни қўнгли биртараф
бўлмас.

ҮЙЛАСАМ

Завқу шавқим қўзғалур меҳнат севарни ўйласам,
Ўт юрак толмас билак, чаққон чеварни ўйласам.

Ақлим ожиздир унинг васфин тасаввур этгали,
Лойиқи иззат ўшал соҳиб зафарни ўйласам.

• Эрамиз даврига зийнат бергучи наққошидир,
Ул забардастим шарафли чўлқуварни ўйласам.

Ибрат олмоқлик учун илғору донгдор аҳлидан,
Қалби қайнаб жўш урап ҳар бир башарни ўйласам.

Сидқу ихлосим намоён айлагай авторидаи,
Моҳир олтин қўл, ўзи соҳиб ҳунарни ўйласам.

Хислатин севган муғаний нола бирла куйласа,
Бонг урап кўкда садоси нағмагарни ўйласам.

Шубҳа қилсанг, э пари, Холис қасамёд айлагай,
Оғулик бўлсин ошим сендан дигарни* ўйласам.

---

* Дигар — бошқа

ЗИЕФАТ

Ҳуснингни мевасидан зиёфат айласанг-чи,
Кўнглимни боғи ичра саёҳат айласанг-чи,

Гулруҳ санамлар ичра ўзингдур олиҳиммат
Чеҳрангни давлатидан саҳоват айласанг-чи.

Хулқи бад атвор ила муҳаббатим совутмай,
Йишқ ўтидан жисмима ҳарорат айласанг-чи.

Журъатга йўқ мажолим саёҳатинг ваҳмидан
Нозу карашма бирлан ишорат айласанг-чи.

Васлинг йўлида чеккан оҳимга раҳминг келиб,
Севгини қонунига итоат айласанг-чи.

Саҳву хатоси бўлса Холис гуноҳин афв эт,
Ҳақиқатин текшириб адолат айласанг-чи.

ЎЗИНГ ГУЛ

Қўнгил бўстонида танҳо ўзинг гул,
На деб таъриф этай ҳар бир сўзинг гул.

Десам бир даста гул сарви қаддингни,
Лабинг бир гул, қошинг бир гул, кўзинг гул.

Агар кулбамга қилсанг марҳаболар,
Қадам қўйсанг бўлур босган изинг гул.

Висол бўстонида яшнаб ярақлар,
Юзинг гулшан каби қўш юздузинг гул.

Латофат боғини олий мақоми,
Ҳаётинг гул, баҳор, ёзу кузинг гул.

Руҳинг гўёки Холис лола зори
Гўзал қайрилма қошу қундузинг гул.

ИЛТИМОС

Эй санам, мандан сенга бор илтимос,
Қилма васлингга мани зор илтимос.

Доғу ҳижронингда ўртаб ёндириб,
Хору хасдек қилмагин хор илтимос.

Бевафолардинму деб қилма гумон,
Содигингман қилмагин ор илтимос.

Интизордурман вафо сандин кутиб,
Мақсадингни айла изҳор илтимос.

Шод этиб хилватда бердинг ваъдалар,
Бузма аҳдинг қилмагин инкор илтимос.

Рўйи хуш бермай дилимни ранжитиб
Бу жаҳонни қилмагин тор илтимос.

Лашкари куйинга ман бўлдим асир,
Холисингга берма озор илтимос.

САДҚА ЖОНИМ

Ишқ ўтини гулханига дилбарим куйдирса ҳам,
Ўчмагайман ул пари устимга хок уйдирса ҳам.

Севганим севган деган аҳдим бузолмайман нетай,
Заҳри қотил шарбатидан оғзима қўйдирса ҳам.

Васлига етмоқ умидида кетолмайман йироқ,
Садқа жоним ёр учун қурбон қилиб сўйдирса ҳам.

Тўймагай асло кўзим ҳусни жамолига боқиб,
Кўзни узмасман агар икки кўзим ўйдирса ҳам.

Фунчадек кулганда очилган лабин шайдосиман,
Устихонимни агар талқон қилиб туйдирса ҳам.

Ошиқи бечораларни ранжитиш нодон иши,
Қайтмагай Холис нигори жонидан тўйдирса ҳам.

Р А Ш К

Тарқатиб «иғво»сини ишқимни вайрон қилди рашк,
Ҳажр ўтига ўртабон бағримни бурён* қилди рашк.

Мұхтарам маҳбубима беҳуда ғийбатлар қилиб,
Бўлмаган шаънимдаги сўзларни бўғтон қилди рашк.

Норасоларни қабоҳат қилмишидан доғман,
Ҳақни ул айлаб гадо ноҳақни султон қилди рашк.

Ажратиш мақсадда ёрдин ошиқи бечорани,
Яхшилик хулқин ниҳон, айбин намоён қилди рашк.

Баъзилар ҳолига кўнглим йиглабон афсус этар,
Заҳри қотил май бериб жисмимни бежон қилди рашк.

Дилга туғёнлар солиб чин севгисин барбод этиб,
Оқибат Холисни кўз ёшини уммон қилди рашк.

---

*Бурён — қоврилиш.

ДОРИ-ДАРМОН ЎРНИГА

Ёр жамоли нур берар хуршиду тобон ўрнига,
Боқиши бўлгай шифо минг дори дармон ўрнига.

Шубҳа қилса сарви нозим кўрсатиб ишқий далил
Дилбарим меҳрини сақлай тан аро жон ўрнига.

Баҳра олгай бу дилу жон нозу истиғносидан,
Олсам арзир жилвасини шуҳрату шон ўрнига.

Ақлу ҳуш учди бошимдан, ҳуснига шайдо бўлиб,
Мен қабул этдим санамни ҳури ғилмон ўрнига.

Холисо ҳеч бир керакмас ҳуснидан ўзга чирой,
Термулиб боққим келур боғу гулистон ўрнига.

ЧАРОФ АЙЛАЙ

Гул бадани зулфига кипригим тароф айлай,
Дил уйига юлдуздек кўзларим чароф айлай.

Дилбарим сифотини халқаро қилиб достон
Назм этишга мадҳини илҳомим булоғ айлай.

Сайри боғ этиш пайти қиласа ул пари шўхлик
Оғушимга тортишга ўнг қўлим ўроғ айлай.

Завқ ила гуландомим ҳуснига берай пардоз
Зебига юрак-бағрим қонидан бўёғ айлай.

Севги сирлари пинҳон, тоҳи солгуси ҳижрон
Севгидан бериб таълим ўзагага сабор айлай.

Рози дилни айтурга сим алоқаси бирлан
Таклиф этгани Холис тонгда қўнғироғ айлай.

НОЛА ҚИЛСАМ

Тинглармукин нигорим ишқида нола қилсам,
Ҳажрида кўзларимдан ашкимни жола қилсам.

Бергайму тинҳон сирим шарҳига эътиборин,
Дилдаги розим ёзиб бахшу ҳавола қилсам.

Васлин куйида чеҳрам гўёки заъфарондур,
Ҳуснини бодасидан рангимни лола қилсам.

Оlamга достон этиб севимли дилрабони,
Саҳифаларда мадҳин шеъру мақола қилсам.

Телба дебон дўстларим ҳажвий наззора қилса,
Бошимни ҳар ён уриб шури шалола қилсам.

Холисни аҳволини сўргали келса арзир,
Босган изин тупроғин қирмиз пиёла қилсам.

ТЕРМИЛИБ ҚОЛАЙ

Боғ ичра ёр этса хиром васлига улгириб қолай,
Кўргани олтин тишини ҳазил ила кулдириб қолай.

Аҳдига интизор эдим лаъли лабига зор эдим,
Кўрмоқ учун хумор эдим ҳуснига термилиб қолай.

Садқа йўлига жон қилиб, булбул сифат фифон қилиб,
Шарҳи дилим баён қилиб кўнгилни тиндириб қолай.

Ошиқ элинин шодиман Мажнуну Фарҳод зотиман,
Оҳувашим сайёдиман ёрга билинтириб қолай.

Холис пари дудоғидан лола рӯҳин ёноғидан,
Жононни васли боғидан ҳаққимни ундириб қолай.

МАФТУН ЭТАР

Мафтун этар мухлисини сарви равоним ўйнаса,
Хушнуд этар эл дилини ғунча даҳоним ўйнаса.

Ўсма қўйибди қошига, дўппи кийибди бошига,
Таҳсин этиб завқ оламан руҳи равоним ўйнаса.

Ҳавас билан қарсак уриб, гоҳ ўтириб, гоҳи туриб,
Рақсини кайфини суриб қоши камоним ўйнаса.

Боқса кулиб банд этади, меҳрига пайванд этади,
Ўзни шакар, қанд этади шўхи замоним ўйнаса.

Ақлу ҳуши расо эрур, дилдаги муддао эрур,
Санъати бебаҳо эрур мўрчамиёним ўйнаса.

Тишлари дур, лаблари лаъл, сўзлари гўёки асал,
Холиси ёзмоқда ғазал нури жаҳоним ўйнаса.

А Й Б

Илмиллар мушаррафдир муқаддас шону шухратга
Муҳаббатсиз мунофиқлик ҳасадгўй норасолик айб.

Қамол топгуси ҳар инсон эл ичра камтаринликтан
Асири нафс худбинлик дағал кибру ҳаволик айб.

Жаҳонда ортдиринг дўсту оғо ҳар турли миллатдин,
Муҳаббат риштасин ғорат қилиш элдан жудолик
айб.

Тараҳум айлабон дунёда, дўстим, хаста кўнглин ол
Дилозорлик билан бўғтончилик зулму жафолик айб.

Ҳақиқий марду майдонлар, қилур эл-юртини обод
Севиб элни севинтирир Холисо бад муддаолик айб.

К И Ф О Я

Хуршидга ҳожатим йўқ, жонон юзинг кифоя,
Қош остида порлаган қўш юлдузинг кифоя.

Писанд эмас саёҳат, бўстону боғу роҳат,
Сайри томоша учун кўрсам ўзинг кифоя.

Тасодифан уйингга камина бўлса меҳмон,
Минг «жиззу биз»ларингдан «сизу биз»инг кифоя.

Тийри нигоҳларингдан етган жароҳатимга,
Дори, табиб на ҳожат, ширин сўзинг кифоя.

Қадам ранжида қилсанг, Холисни кулбасига
Тошга тушган муҳрдек қолса изинг кифоя.

ТАВОЗУ

Дўстингга салом қилсанг бешубҳа дилинг бўлсин,
Ҳурматлаб эгиб қаддинг кўксингда қўлинг бўлсин.

Эл ичра бўлиб юргин шафқатли, ҳамиятли.
Ҳар ишга қадам қўйсанг, равнақли йўлинг бўлсин.

Чўлларда қазиб анҳор, сув бирла қилиб гулзор,
Гулбоғу хиёбонлар ҳар ўнгу сўлинг бўлсин.

Ҳур она-Ватан аҳли хулқингга баҳо бергай,
Таърифга сазовор бўл, мақтовчи элинг бўлсин.

Қардош элидан меҳмон кулбанг сари азм этса,
Олмоққа кутиб Холис, бир даста гулинг бўлсин.

АЛҲАЗАР

Дилим озор топиб ранжир адабсиз бетамизлардан,
Эл ичра шакли одам, феъли атвори ғализлардан.

Туси одамсимон ҳаргиз жамоат ҳурматин билмас,
Сўзи бетаъсиру беору беномусли юзлардан.

Ширинкорлик билан ҳазлу мутойибни қабул қилмас,
Қочинг минг алҳазар дўстлар, шунингдек жаҳли
тезлардан.

Трамвайлар аро учрар мадорсиз чолу кампирлар,
Туриб жой бермагай кўргач йигитлар ёки қизлардан.

Үқиб худбин такаббурлар сўзимдан таъсир олсин
деб,
Қўшиб ёздим шиоримга қалампур, мурчу тузлардан.

Умидинг нораво Холис, чиқар шафқатли инсон деб,
Мисоли пишмаган ёнғоққа ўхшащ пуч магизлардан.

ҮЙЛАБ КҮРИНГ

Сўзга лаб очмоқчи бўлгач аввало ўйлаб кўринг,
Бир неча такрор этибон дил аро сўйлаб кўринг.

Яхши сўз бўлгай мисоли гавҳари қиймат баҳо,
Бир нишонга сўз ўқин отмай туриб кўзлаб кўринг.

Дафъатан хонандаликни касб этиб қилманг ҳавас,
Вақти хилватни топиб машқин синааб куйлаб кўринг.

Қудратингиз етса, тўй қилмоқни қилсангиз ҳавас,
Тажрибангиз орттиришга қатнашиб тўйлаб кўринг.

Сув кечиб дарёдин ўтмоқ Холисо бўлса зарур,
Ғарқ бўлишни хавфидан тийранлигин бўйлаб кўринг.

К Ү З Л А Р

Ўқишига рағбати йўқ олий баҳони кўзлар,
Тўғри йўлдан юролмас сайри фазони кўзлар.

Кўнглида кўпдир ҳавас, ҳавои пўл бўлса бас,
Меҳнатга хоҳиши йўқ кунда кинони кўзлар.

Ош бўлса иш бўлмаса, ёз бўлса қиши бўлмаса,
Боғ ичра хилват топиб кайфу сафони кўзлар.

Ошхонага кирса ул киссада кўп бўлса пул,
Қабобу, котлет билан рому винони кўзлар.

Ҳис қилиб ўзни булбул қўлларида даста гул,
Топса муносиб улфат кўйи навони кўзлар.

Иигитму қиз боқсангиз қиёфасин фарқи йўқ.
Холисни менсимай ул кибру ҳавони кўзлар.

ЁШЛИК ҒУРУРИ

Ёшлик ғурури бирлан ақлу ҳушиңг шоширма,
Ҳақиқий дўстларингдан маҳфий сиринг яширма.

Бўл камтарин эл ичра кибру ҳавони рад қил,
Қайфу майшатингни меъёридан оширма.

Уз мартабангни сақлаб обрўни берма қўлдан,
Лаганбардорлик қилиб ҳар кимсага бош урма.

Шодликни мўътадил тут, кўп чўзма акси бордур,
Дил косасин қувончдан кўп тўлдириб тоширма.

Одатда меҳнатингни ажрига роҳати бор,
Даври фароғатингни Холис ҳаддан оширма.

ЕД АЙЛАНГ

Абад уйқуга кетсам ман, хазин руҳимни шод айланг.
Ғазал назму шиорим куйлаб ушшоқу баёт айланг.

Аэиз мухлисларимни олдида номимни ҳурматлаб,
Муҳибу мўътабарликда тириклидан зиёд айланг.

Қўйиб қабримга мармар тош, ёзинглар эски, янги ҳат.
Унутмай дўстларим яхши-ёмон феълимни ёд айланг.

Китоб сафҳаларинда кўп насиҳатлар ёзилгандур,
Үқиб ҳам уқдириб ёшлар аро чин эътиқод айланг.

Мани тан маҳрамим бўлган рафиқам умри ўтганча,
Зориқтирмай фаровон турмушин мўл иқтисод айланг.

Икки қиз тўрт ўғилдандур иборат олти фарзандим,
Зафар қучдургали иқболу бахтини кушод айланг.

Сўзимни қимматига берсангиз юксак баҳоларни,
Үқиб бовар қилиб Холис сўзига эътиқод айланг.

УМРИ БАҚО

Бу олам саҳнасидан кетсам ўзим
Саҳифа, саҳнада қолгуси сўзим.

Қамина хизмати бўлса намоён
Кўрар икки замонни икки кўзим.

Агар юксак баҳо берса жамият
Ёруғ бўлгай улус олдида юзим.

Менинг руҳимга роҳат, баҳт бағишлар
Босиб ўтган йўлим, тун бирла рўзим.

Қилай назмим билан мамнун зиёфат
Шудир Холисдан элга иони тузим.

МУҚАДДАС МАКОН

Диёrim савлатин дунёда бор давлатга бермайман,
Унинг куч-қудратин дарёча куч-қудратга бермайман.
Баҳо қилса қуёшнинг нархидан қийматга бермайман,
Гўзал ҳур Ўзбекистон кўркини жаннатга бермайман.

Шаҳар, қишлоқларин таърифласам бунга баробар йўқ,
Самимийлик жиҳатдан бу каби дўсту биродар йўқ,
Жаҳонда мамлакат кўп, бунчалик олтину гавҳар йўқ
Гўзал ҳур Ўзбекистон кўркини жаннатга бермайман.

Советлар даврида бу мамлакат конларни конидир,
Буюк Беруний, Форобий, Улугбеклар маконидир,
Музаффар халқ учун қурган улуғ Ленин нишонидир
Гўзал ҳур Ўзбекистон кўркини жаннатга бермайман.

Гўзаллик истаган дунё диёrimдан сабоқ олсин,
Самарқанд, Хиваю, Тошкент баҳоридан сабоқ олсин.
Келиб санъатчи Холис, пахтазоримдан сабоқ олсин,
Гўзал ҳур Ўзбекистон кўркини жаннатга бермайман.

УЗБЕКИСТОН ДҮППИСИ

Бошим узра тожи даврон Ўзбекистон дўпписи,
Ҳар гули нурдек чороғон Ўзбекистон дўпписи,
Жумласи гўё гулистон Ўзбекистон дўпписи,
Бўлди оламга намоён Ўзбекистон дўпписи.

Ўзбек аҳлин бошда тожу зийнатидир ҳар гули,
Ҳар қатим тортганда тори севгининг пайванд йўли,
Нақшига берган жилосин шаклидир бодом гули,
Шуъласи кундек нурафшон Ўзбекистон дўпписи.

Барча ўзбек шаклини шарҳ этгучи имлосидир,
Навқирон қизлар, йигитлар ҳуснини оросидир,
Дўппимизнинг барча миллат волайи шайдосидир,
Бўлмагай таннархи арzon Ўзбекистон дўпписи.

Шод этармиз келса меҳмон кийдириб бошга либос,
Миллати қатъий назардир кийса ким келгуси мос.
Холис ўзбек ўғлидурман барча зулматдан халос,
Сургуси бошимда даврон Ўзбекистон дўпписи.

НОН

Барча неъматлар қаторинда буюк султони нон,
Лаззати жон малҳами, тан дардининг дармони нон.
Хонадонлар аҳлининг кўнгил ҳуши, даврони нон,
Жисмимиз ҳозиқ табиби ҳазрати луқмони нон.

Қўймасам ҳеч бир тилимдан арзигай нон таърифин,
Жонивор паррандалар баҳтига деҳқон таърифин.
Турли махлуқлар учун ҳар хил гиёҳ дон таърифин
Еткириб бергай ҳар элнинг ғаллакор деҳқони нон.

Ризқингиз ҳурматлабон, айлаб азиз хор айламанг,
Айлагач исроф пушаймонликни изҳор айламанг,
Яхвисин қилгач қабул бўлса хунук, ор айламанг,
Сақлагай соғликни у тан мулкини посбони нон.

Халқаро маъмуриятга партиямдур меҳрибон,
Мўъжиза турли башоратлар яратди жисму жон,
Бир дўконда ранг-баранг, Холис, сотур қирқ турли
нон,
Нозу неъмат гулшани ичра гули хандони нон.

Ҳ И Ж Р О Н

Ёр солди дилга ҳижрон, дардимни кимга айтай,
Кўнглимни қилди вайрон, дардимни кимга айтай.
Кўзим йўлида гирён, дардимни кимга айтай,
Кийларга бўлди меҳмон, дардимни кимга айтай.

Назар-писанд айламай кетди юракни доғлаб,
Топмадим ундан дарак ҳар кимсадан сўроғлаб,
Еки умидин узиб кетдимикин йироғлаб
Бўлдим кўйида сарсон, дардимни кимга айтай.

Ҳолим забунлигига келмади раҳми асло,
У дилрабони эрдим бир қарашига шайдо,
Минг нозу жилвасидан бир боқиш эрди авло
Қолди юракда армон, дардимни кимга айтай.

Ишқида куйганимдан кўзимга тўлди намлар,
Кетди мажолим қуриб йиқитди дарду ғамлар,
Холис умидвор эрур тусаб қувончли дамлар
Айлаб фифону нолон, дардимни кимга айтай.

КУЛГИ

Қайғулик кўнгилларинг гул баҳор этар кулги,
Дарду ҳасратинг бўлса тору мор этар кулги,
Етқириб муродингга, баҳтиёр этар кулги,
Қалбинг ошиён айлаб дўсту ёр этар кулги.

Халқаро бўлиб хушнуд доимо кулиб юргин,
Айлабон ҳазилкашлик элни кулдириб юргин,
Сирни сақламай пинҳон дўстга билдириб юргин,
Бадқовоқ кишилардан мангур ор этар кулги.

Бўлгуси узоқ умринг, бўлса шоду хуррамлик,
Ғуссадан йироқ бўлгин, бўлма кўп дили ғамлик,
Холисона келтиргай жону танга бардамлик
Таъби дилни, эй дўстлар, беғубор этар кулги.

БИРОВДАН ҚУРМА

Кўрмайин босган тикан захмин бирордан кўрмагин,
Тишни синдирса тоши ҳаргиз паловдан кўрмагин,
Қиз агар нодон экан айни куёвдан кўрмагин,
Манзилинг йўли йироқ бўлса уловдан кўрмагин,
Хўл ўтин ёнса тутаб асло косовдан кўрмагин.

Давлатинг бўлса агар бўлгай рақиблар ошно,
Бадният йўлига бошлайди бўлибон раҳнамо,
Зоҳиран дўстинг бўлиб кулфатни кўргайлар раво,
Дилда маҳфий қарғабон ҳам тилда қилгайлар дуо,
Юр бўлиб ҳушёр ўзингга, ички ёвдан кўрмагин.

Бўлмагил юлғич бирорлар молидан қилгил ҳазар,
Бўлгил инсофлик кишилар молига солма назар,
Оқибат худбин кишилар, бешак ақлидан озар,
Шундай одам баъзи бадбаҳтиликни қилмишдан топар,
Ут тушиб куйса уйинг Холис, оловдан кўрмагин.

НАВОИЙ ФАЗАЛИГА МУХАММАС

Не сабаб жонон менинг дардимга кўрмас чоралар,
Мунча ҳам золим бўлурму, бераҳм дилдоралар,
Бўлди ҳижрон даштида мазлум дилим садпоралар,
Не ажаб ҳар ён мени Манжун бошида ёралар,
Баски ёғди устима, атфол элидин хоралар.

Эй, парирўларни султони эрурсан хуштари,
Жисми жонимни кабоб этмоқда ишқинг ахгари,
Маҳваш ҳусн аҳлини олий мақоми сарвари,
Оразинг атрофида гулдур кўринган эй, пари
Е қамар даврида саф тортиб турар сайёralар.

Ҳусн боғида жамолинг хўбликнинг фардидур,
Жон фидо қилган киши ошиқ элини мардидур,
Кузда гул баргин ҳазони бу узорим зардидур,
Ҳар қуйин гўёки ҳар саргашта ошиқ дардидур,
Баски тупроқ ўлди ишқинг даштида оворалар.

Ул малакваш меҳрини жисмим аро жон этмишам,
Ишқида бир жон эмас минг жонни қурбон

этмишам,

Бир назар қилса агар дардимга дармон этмишам,
Англаким аҳбобни кўнглимга меҳмон этмишам,
Итларин оғзида гар кўрсанг бағирдан поралар.

Бу кўнгил бўстонига бир қаср қилгил ихтиро,
Қаср ичинда қил муҳайё турли анвоъи мато,
Соати қилмай фароғат гарчи ман қилсам видо,
Анда Мажнун мен бўён, Лайлисин этгач ижтимо
Ҳар тараф девоналар бир ён пари рухсоралар.

Токи маҳмурсан хумор тонгида йиғлаб инграгил,
Доимо сармаст бўлгил бевафолиғ қилмагил,
Маҳвашни хуштакаллум амрини ҳам тинглагил,
Хонақо вақфи сувин ичмаслар, эй шайх, англагил,
Гар хумор ўлса фано дайридаги майхоралар.

Мен каби ишқ-муҳаббат даштида овора йўқ,
Чорайи ҳифзу ҳимоя этгали наззора йўқ,
Холима сандин бўлак ғамгин дили афгора йўқ,
Эй Навоий, ишқ аро ўлмоқдин ўзга чора йўқ,
Бас ғалат бўлгай демак, ушшоқни бечоралар.

РУБОИЙЛАР

Қаламнинг кўзидан оқсан қаро ёш,
Қилур маҳфий сирингни халқаро фош,
Бўлур баъзи кишида кўп қабоҷат
Алардин қоч ўзингга қилма йўлдош.

Қочирма ҳеч ҳақиқатдан ўзингни,
Йиғин ичра билиб сўзла сўзингни,
Хато кетсанг агар сўзлашда, дўстим,
Қочиргайсан одамлардан кўзингни.

Илмликлар халойиқнинг азизи,
Уларнинг сўzlари сўzlар лазизи,
Илм ҳосил қилиб меҳнатларидан
Бўлурлар эл аро соҳиб тамизи.

Болам ишлаб топарсан сўму танга,
Уни сарф эт ҳузуру жону танга.
Йигиб қувват улуснинг хизматин қил
Бўлур меҳнат-ла совғанг шул Ватанга.

Муаммо мисли қулф очмоғи душвор
Ечар бу кўр тугунни кимки ҳушёр.
Илмдан баҳрасиз ғафлатда бўлгай
Очар илмин калиди бўлса бисёр.

Онанг ўлтирган уй томига чиқма,
Адаб ҳурмат кўзига найза тиқма,
Онангдин ҳам улуғроқ бормикин зот
Қилиб инкор ўзингни ўтга суқма.

Илмликлар аро бўлгай азизлик,
Сўзи бергай халойиққа лазизлик,
Залолат бўлгуси жоҳил кишидан.
Сўзи рад ўзида бўлгай маризлик.

Ҳамиша ҳурматин қилгин отангни,
Ҳаётин борида мушфиқ онангни,
Сени ардоқлабон боққан, эмизган
Нечук тарбия қилдинг сен болангни.

Қаранг баъзи кишилар кўрга ўхшар,
Қиёфа савлати кўп зўрга ўхшар,
Илмдан, маърифатдан ҳеч асар йўқ,
Вужуди мисли бўм-бўш гўрга ўхшар.

Қариндошинг бўлса агар амалдор,
Такаллув айлабон кўп қилма безор,
Оширанг ҳаддин аммо жусти жўйинг.
Унинг ранжиб дили топгуси озор.

Юрса ким чайқовчиликда ишламай,
Ишга киргай ойлигини ўйламай.
Мақсадидур иш билан таъминланиш
Унга басдур иш бошида бўлса май.

ТУЮҚЛАР

Меҳнатда Мирзачұлға яшил гилам ёзилди,
Яйловидан қўй-кўзи ўтлагани ёзилди.
Гулистоннинг баҳтига ўз ҳиссасин қўшгани
Ҳавас қилиб беадад комсомоллар ёзилди.

Кўзим тушди юзи гулдек ўзи жонона бир ёшга
Суриштирсан дедилар ул кирибdir ўн саккиз ёшга,
Бўлиб беҳолу лолликдан қолиб эрдим тафаккурда
Нигоҳ наштарин санчиб кўзим тўлдирди у ёшга.

Эй ўғил, қалбингни ҳар дам тутгил оқ,
Маърифат дарёсида ҳар доим оқ,
Бадқилиқ фарзандни зулмидан ота
Оқибат қарғаб кечар ҳам қилмиш оқ.

Сайд этиб чиқсанг шикора кўлу чўл, сойларни кеч,
Сайд мавсумини сен ўткармагин қолдирма кеч,
Манзилингга етмасанг йўлда тунашни ўйлама
Тун хатарли чўлда ётма қанча нафи бўлса кеч.

Ташриф этгач гул баҳорим орқасидан келди ёз,
Сайр этиб дўстим саёҳат айлабон кўнглингни ёз,
Азм этар чоғингда олгин хотира дафтар, қалам
Ҳарна билган боққанингни шарҳ этиб хаёла ёз.

Бошимизда гардиши даврон фалак,
Унга боқиб айланиб чархи фалак,
Умрида сув кўрмаган чўл бағрига
Сув чиқарди унга экдилар палак.

Эй ўғил бор, яхши пишган олма қоқ,
Икки бўл, офтобга қўй, қил олма қоқ,
Олмаларнинг чиқса қисмидан чиқим
Сен у дастурхонни бир чет жойга қоқ.

Боғда дўстим турли хилда олма бор,
Таклиф этмоқлик сани кўнглимда бор,
Оқ, қизил, нақшолма пишган вақтида,
Олмаҳўрлик қилгани боғимга бор.

Бир йигитнинг номини қўйган Ёқиб,
Фаҳр этар ўз исми кўнглига ёқиб,
Одати эл хизматида доимо,
Ишлагай то тонггача машъал ёқиб.

Гулруҳим оро берур сочин тараб,
Лекин ул шўх кўнгли мен бирлан тараф,
Орамизда бўлса бир Холис киши
Бир олиб келса эди қулбам тараф.

МУНДАРИЖА

Қараб бўлмас	28
Ўйласам	29
Зиёфат	30
Ўзинг гул	31
Илтимос	32
Садқа жоним	33
Рашк	34
Дори-дармон ўрнига	35
Чароғ айлай	36
Нола қилсам	37
Термулиб қолай	38
Мафтун этар	39
Айб	40
Кифоя	41
Тавозу	42
Алхазар	43
Ўйлаб кўринг	44
Кўзлар	45
Ёшлик ғурури	46
Ед айланг	47
Умри бақо	48
Муқаддас макон	49
Узбекистон дўпписи	50
Нон	51
Ҳижрон	52
Қулги	53
Бирордан кўрма	54
Навоий ғазалига мухаммас	55
Рубоийлар	57
Туюқлар	60

На узбекском языке

Холис (Кабулов)

СВЕТ МОИХ ГЛАЗ

Стихи

Китоб иқтисод қилингани қоғоз ҳисобидан босилган

Редактор М. Жалилов

Рассом Ш. Булгаков

Расмлар редактори А. Бобров

Техн. редактор Э. Саидов

Корректор М. Абдусаломова

ИБ № 1123

Босмахонага берилди 12. 06.78. Босишга рухсат этилди 9.11.78
Формати 60x90 1|32. Босма л. 2,0. Нашр. л. 1,27. Тиражи 500
Р. 09738. Фафур Фулом номидаги Адабиёт ва санъат нашиёти
Тошкент, Навоий кўчаси, 30. Шартнома № 110—78.

Узбекистон ССР Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдо
ишилари бўйича Давлат комитетининг Бекобод шаҳар босм
хонасида №1 қоғозга босилди. Бекобод, 1978 йил. Зака
М 153. Баҳоси 15 т.